

Artur Quintana, passió per la Franja

Artur Quintana ha estat reconegut amb el premi honorífic "Lo Grifonet", que anualment atorga Òmnium Cultural Terres de l'Ebre a persones que, per la seua trajectòria cultural o científica, i per la importància de la seua tasca intel·lectual, social i humana, han contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural, social o científica de les Terres de l'Ebre o de les comarques que hi estan relacionades geogràficament i culturalment, com són el Priorat, el Matarranya, el Baix Cinca, els Ports i el Maestrat. Només que hom conega o es documente una mica sobre la trajectòria humana i professional d'Artur Quintana arribarà fàcilment a la conclusió que ens trobem davant d'un d'aquells casos en què la consideració és recíproca, i si el premi pretén honorar la persona, no és menys cert que la persona honora el premi.

Va nàixer a Barcelona i ha passat la major part de la seua vida a Alemanya, on ha sigut professor de la Universitat de Heidelberg. Tanmateix, un dia ja llunyà va fer cap a la Codonyera, a la comarca del Matarranya, arran de l'elaboració de la seua tesi doctoral sobre el parlar característic d'aquella població, i s'hi va sentir tan aïrat que ja mai més ha deixat de ser codonyerà i d'estar vitalment vinculat a la Franja de Ponent.

És membre de l'Institut d'Estudis Catalans. Ha traduït de l'anglès i de l'occità, però sobretot de l'alemany. Ha publicat nombrosos estudis. Mai ha deixat de ser investigador i divulgador de la llengua catalana de la Franja i de l'aragonès. Ha participat en els reculls de literatura popular catalana a l'Aragó i s'ha implicat en els moviments culturals d'aquell territori. També és estudiós i difusor capdavanter de la literatura de la Franja, i a ho-

res d'ara resulta especialment emotiu recordar la seua relació amb Jesús Moncada, mequinensà, i amb Desideri Lombarte, pena-rogenic. No és gens arriscat afirmar que els treballs d'Artur Quintana han suposat una injecció a la tan necessitada autoestima de la gent de la Franja i un impuls en el camí que s'ha anat fent des d'associacions, llibreries, editorials, grups musicals o actituds i accions personals, que mereixen tot el nostre respecte i tota la nostra admiració.

Em prenc la llicència d'apuntar que, igual com Artur Quintana es va enamorar del Matarranya i la passió per aquelles terres s'ha intensificat i ha donat un fruit abundant, ens cal sortir de l'oblit en què sovint tenim al territori cataloparlant de l'Aragó, conèixer-lo i apassionar-nos-hi. No podem diluir la llarga trajectòria comuna dins de la Corona Catalanoaragonesa (ai, sempre el problema de les denomi-

nacions!) ni tampoc podem arraconar els segles, fins a èpoques ben recents, en què vam compartir bisbats amb molts dels seus pobles. És ben cert que ja existixen iniciatives i realitats de coordinació cultural més enllà de les divisions administratives. Però no és suficient, i la gent de les Terres de l'Ebre, a la cruïlla dels Països Catalans, tenim el deure (i el dret i el joiós rept) de mirar al sud, però també de mirar a ponent, i de forma molt especial a les comarques veïnes del Matarranya i del Baix Cinca. Cal anar més enllà dels Ports de Tortosa-Beseit i de l'Ebre, la serralada i el riu que compartim. Ens cal recórrer els seus paisatges naturals, passejar pels seus pobles, relacionar-nos amb la seua gent, estar atents a les peculiaritats lingüístiques de la seua forma de parlar, impregnar-nos de les seues històries, escoltar les seues cançons, llegir els seus escriptors i escriptores... que són, en

Màrius Pont Fandos
Membre de l'ANC i d'Òmnium Cultural

definitiva, els nostres paisatges, els nostres pobles, la nostra gent, la nostra llengua, les nostres històries, les nostres cançons, els nostres escriptors i escriptores. Segur que Artur Quintana se sentirà cofoi que, amb ell, homenatgem tota aquella gent que al Matarranya (i també al Baix Cinca, a la Llitera i a la Ribagorça) fan del dia a dia una manifestació i una defensa de la seua identitat lingüística i cultural, sovint contra corrent en un context advers. Perquè, com deia Bertolt Brecht, autor traduït per Quintana, "quin temps aquest que vivim en què encara hem de defensar el que és obvi!".